

Budujemy szkołę bez przemocy w szerokim partnerstwie

2025-10-03

Przemoc rówieśnicza to jeden z głównych powodów kryzysów psychicznych wśród dzieci i młodzieży. Dlatego tak ważna jest profilaktyka polegająca m.in. na budowaniu pozytywnych, otwartych i wspierających relacji w szkołach. Kraków, który realizuje wiele autorskich programów wychodzących naprzeciw tej potrzebie, włącza się również w trwającą ogólnopolską kampanię MEN, angażującą wszystkie związane z edukacją środowiska.

Od 29 września do 3 października trwa ogólnopolski Tydzień Przeciwdziałania Przemocy Rówieśniczej oraz Budowania Relacji – to inicjatywa MEN zachęcająca szkoły i placówki oświatowe do zintensyfikowania działań na rzecz budowania dobrych relacji, zrozumienia emocji oraz wzmocnienia kultury szacunku, zarówno w czasie lekcji, jak i poza nimi. Żadne dziecko nie może być w szkole ośmieszane, wykluczane czy dyskryminowane. Każde dziecko powinno wiedzieć, że zawsze jest wyjście, bo w każdej chwili może zwrócić się o pomoc – bez wstydu i strachu.

Kluczowe jest, abyśmy w temacie tak newralgicznym mówili jednym głosem – od uczestników edukacji: dzieci i młodzieży, nauczycieli i dyrektorów, przez organizatorów tego procesu: samorządy i inne organy prowadzące, po partnerów: rodziców i organizacje pozarządowe. Każde z tych środowisk może przyczynić się do urzeczywistnienia założeń **[„Paktu na rzecz przeciwdziałania przemocy rówieśniczej” \[PDF\]](#)**.

– W ramach tej inicjatywy przygotowaliśmy wiele ciekawych materiałów, z których korzystać mogą szkoły, samorządy i rodzice. To scenariusze zajęć, propozycje działań i pomoce dydaktyczne, opracowane m.in. przy udziale ekspertów i organizacji pozarządowych pracujących na rzecz młodzieży, takich jak Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę czy Fundacja GrowSPACE. Można z nich korzystać w każdej chwili i w trakcie roku szkolnego wplatać w bieżącą pracę z dziećmi i młodzieżą – zachęca podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Paulina Piechna-Więckiewicz, która 30 września odwiedziła XXX LO w Krakowie, w którym dyrektorzy samorządowych szkół uczestniczyli w szkoleniu wprowadzającym w najważniejsze zagadnienia nowego roku szkolnego.

Jednym z priorytetów, według których realizowana ma być polityka oświatowa państwa w roku szkolnym 2025/2026, jest właśnie profilaktyka przemocy rówieśniczej, zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży, wsparcie w kryzysach psychicznych. Towarzyszy mu też inne ważne zagadnienie, jak promocja zdrowego trybu życia w szkole – kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych oraz wspieranie aktywności fizycznej uczniów.

Dane są alarmujące. W 2023 roku około 44 proc. uczniów doświadczyło przemocy psychicznej, a 48 proc. – fizycznej. Aż 26 proc. nastolatków padło ofiarami przemocy seksualnej bez kontaktu fizycznego, a co 13. młoda osoba – z kontaktem. Aż 79 proc. dzieci i nastolatków przynajmniej raz w życiu zetknęło się z przemocą. Zmienia się też forma, w jakiej dochodzi do zachowań przemocowych i krzywdzących, co stawia nowe wyzwania przed profilaktyką – obok tradycyjnych form pojawiają się nowe, niepokojące zjawiska: patostreaming, sextortion (szantaż ujawnieniem materiałów intymnych w

Magiczny
Kraków

sieci) tzw. szon patrole, czy inne trendy, które normalizują przemoc i destrukcyjne wzorce zachowań, jak ośmieszanie.

– Zdajemy sobie sprawę ze współczesnych zagrożeń i chcemy, aby nasze szkoły, a wraz z nimi nasi uczniowie i uczennice byli na nie odporni. Jako Kraków, samorząd prowadzący ponad kilkaset szkół i placówek oświatowych, stawiamy na projekty i programy zapobiegające agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży oraz budujące sprawczość młodych ludzi już od najmłodszych lat. Stworzyliśmy lokalnie projekt „Ogarniam życie”, gdzie ten element sprawczości i motywacji do podejmowania różnych działań, poszukiwania własnych pasji, zachęta do bycia aktywnym odgrywają rolę swego rodzaju ochraniaczy przed ryzykowanymi zachowaniami w wieku dorastania. Rozpoczęliśmy też pilotaż nowatorskiego narzędzia Scholario, które pomoże uczniom i uczennicom lepiej rozpoznawać i komunikować swoje emocje, a szkołom – zrozumieć potrzeby najmłodszych. Prowadzimy kilkadziesiąt warsztatów i szkoleń dla nauczycieli, dotyczących m.in. tego, jak rozpoznać mowę nienawiści, jak mówić językiem uczniów i promować współpracę wewnątrz społeczności szkolnej. Dołączamy także dzisiaj do **„Paktu na rzecz przeciwdziałania przemocy rówieśniczej”** i zachęcamy do tego wszystkie krakowskie szkoły, jak również do korzystania z innych narzędzi przygotowanych przez ministerstwo edukacji – mówi zastępczyni prezydenta Krakowa Maria Kłaman.

Jak podkreśla wiceminister Paulina Piechna-Więckiewicz, Tydzień Przeciwdziałania Przemocy Rówieśniczej oraz Budowania Relacji to akcja, która się nie kończy – lecz zachęta do stałej pracy i wzmocnienia działań profilaktycznych. – Obecnie przeprowadzamy też badanie wśród nauczycieli i rodziców, aby zobaczyć, co wiedzą o przemocy i w jakim stopniu potrafią identyfikować jej przejawy. Wprowadzamy też platformę diagnozy, która powie nam, jakie problemy występują na poziomie lokalnym, jaka jest skala różnych zjawisk, od uzależnień, przez przemoc rówieśniczą, po kwestie związane ze zdrowiem psychicznym. To pomoże nam budować skuteczne polityki związane z profilaktyką, wszystko po to, aby skuteczniej zapobiegać problemom, które mogą przerodzić się w poważny kryzys – zaznacza wiceminister.

Przeczytaj więcej o Tygodniu Budowania Relacji (przedszkola) oraz o Tygodniu Przeciwdziałania Przemocy Rówieśniczej (szkoły i placówki oświatowe) na stronie www.gov.pl.